GURRENDA IX.

A. D. 1864.

N. 1157.

Quando Altum Regimen pro exequendis Commissionis spiritualis expensis implorari potest.

Sæpenumero a Consistoriis ordinantur indagationes querelarum contra Ecclesiarum Rectores motarum aut in causis matrimonialibus... Commisarii si expensas latas resarciri sibi a reis aut a falsis accusatoribus anhelant, ad Consistoria confugere solent, quæ auxilium Alti Regiminis in exequendis expensis a laicis expetere solebant.. Sed amodo Exc. C. R. Regimen executionem ejusmodi, præter in causis matrimonialibus, declinandam e Se declarat in Rescripto Exc. C. R. Locumtenentiæ Leopol de 16. Feb. a. c. N. 101. ad Rsmum Metropolitanum Consistorium g. r. emisso, quod Nobis per Altum Regimen Cracov. sub 30. Mart. a. c. N. 7882. communicatum.. ita sonat:

"Das hochwürdige gr. f. Metropolitan Konsistorium hat aus Anlaß mehrerer gesen einzelne gr. f. Geistliche im eigenen Wirkungskreise durchgeführten Disziplinar Unterssuchungen sich theils an die f. f. Statthalterei, theils unmittelbar an die betreffenden Kreisebehörden mit dem Ansinnen gewendet, daß die von den geistlich en Untersuchung set von missären verrechneten Kommissionskosten von den betreffenden Partheien, deren dießfällige Beschwerden sich als ungegründet herausgestellt haben solelen, im politisch en Wege eingebracht werden.

So hat das hochwürdige Konsissorium laut Berichtes vom 2. Dezember 1862 Z. 1969 die Einbringung der Commissionskossen aus Anlaß der über eine Beschwerde der T... Gemeinde gegen den g. k. Pfarrer L... durchgeführten geistlichen Untersuchung mit der Zuschrift vom 31. Dezember 1861. Z. 6041. von der Czortkower Kreisbehörde angesprochen, und laut Berichtes v. 28. Jänner 1863. Z. 177. die Einleitung zur Einbringung ähnlicher Kossen aus Anlaß der gegen den M.... gr. k. Lokalkaplan K.... gepflogenen geistslichen Disziplinaruntersuchung hierorts angesucht bezüglich welcher letzterer Kossen das hochwürdige Konsistorium keinen Anstand genommen hat, mit Erkenntniß v. 26. März 1859. Z. 1291. den Ortsrichter von M.... Josef Z.... mit Regreß an die übrigen Kläger zur Tragung der Hälfte derselben zu verurtheilen.

Die f. k. Statthalterei findet sich hiedurch veranlaßt, dem hochwürdigen Konsisto= rium mit Beziehung auf den Präsidial Erlaß vom 19. März 1859. Z. 1327 zu bemerken

daß hinsichtlich der Bestimmung der Grenzen der Kompetenz der firchlichen Strafgewalt der Urt. XI. des Konfordates maßgebend ift, wornach die Ordina= riate berufen sind, wider Gläubige, welche die firchlichen Anordnungen und Gesetze übertreten, mit firchlichen Strafen einzuschreiten. Wenn demnach in den bezeichneten Källen auch von der Frage abgesehen wird, ob die gegen ihren Pfarrer flagbar gewordenen Insaffen überwiesen wurden, durch die Vorbringung ihrer Beschwerden bestimmte firchliche Unordnungen oder Gesetze übertreten zu haben, so steht doch soviel fest, daß das hochwürdige Consistorium nach Inhalt des Konkordates nicht berechtigt ift, gegen die der Berle-Bung kirchlichen Anordnungen oder Gesetze schuldig befundenen Kläger andere als firchli= che Strafen, welche lediglich in der Entziehung von firchlichen Gütern und Vor= theilen bestehen, - zu verhängen, indem ein unbegründetes Rlaganbringen, allfällige Entstellung von Thatsachen oder Behelligung weltlicher Behörden, die Betreffenden nur ge= genüber einer weltlichen Behörde verantwortlich machen kann, und in dieser Richtung es dem angeklagten Pfarrer oder dem hochwürdigen Consistorium unbenommen bleibt, die Dilfe der weltlich en Behörde unter Beibringung der Beweise anzurufen, daß die Beschwerdeführer durch ihren Vorgang eine bürgerlich strafbare Handlung begangen haben.

Sollte übrigens das hochwürd. Consissorium seinem oberwähnten Erkenntniße nur die Deutung geben, daß durch dasselbe die Tragung der Rommissionskosten den Klägern nicht als Strafe, sondern blos als eine Bergütung der aus Unlaß der geistlichen Untersuchung erwachsenen Auslagen auferlegt wurde, so muß dem hochwürdigen Konsisstorium bemerkt werden, daß zur Durch führung eines solchen Ordinariats Erkenntnißes von Seite der weltlichen Behörden nicht mitgewirkt werden kann, daß ferner die weltlich en Behörden überhaupt nicht berufen sind, hinsichtlich der Ersaspissch der Kosten, welche durch Umtshandlungen geistlich er Behörden erwachsen, abzusprechen, noch sonst wegen Einbringung derselben zu verhandeln, weil vorläufig nur bezüglich der ehegerichtlichen Ungelegenheiten zugestanden wurde, daß bestimmte, aus Unlaß derselben vorgeschriebenen Gebühren ersorderlichen Falls durch die politischen Behörden eingebracht werden, ein gleiches Zugeständenis hinsichtlich anderer geistlicher Berhandlungen aber nicht besteht."

Hæc pro notitia et directione.

Tarnoviæ 28. April. 1864

N. 1611.

Bruxellensium Minoritarum Frater Ivo ad collectionem in rem eorum deputatus.. in collectione ulteriori impediatur.

Ratio hujus Interdicti eruitur e sequenti Rescripto Exc. C. R. Commissionis Locumt. Cracov. de 13 Maji a. c. N. 11576. quod in nexu Publicationis Nostræ II, a. c. sub N. 4048 ex A. 1863 pro notitia et directione hisce communicatur:

"Laut Ministerial-Erlasses vom 22. November 1863 Z. 8356 St. M. I. wurde dem Minoriten Ordens Guardian Hironimus Van Reeth aus Brüssel die Bewilligung ertheilt, mittelst hiezu beglaubigten Personen während der Dauer von sechs Monaten eine Sammlung milder Beiträge zu Gunsten des Baues einer neuen Kirche und eines Klosters der Minoriten in Brüssel vornehmen zu dürfen.

Laut eines Berichtes des mährischen Statthalterei Präsidiums an das h. Staats-Ministerium hat sich der angeblich zu dieser Sammlung autorisite Minoritenfrater Ivo in Znaim in sehr brusquer und unangemessener Weise benommen, insbesondere erklärt, daß er Beträge unter 1 fl. welche er aber tropdem behielt, nicht in das Sammlungs-Verzeich niß aufnehmen könne.

Unter Beziehung auf die hierstellige Intimation vom 25. Novb. 1863 3. 28698, und in Folge neuerlichen hohen Staatsministerial = Erlasses vom 25. Uprill. J. 3. 2300 St. M. I. werden die polit. Behörden und die hochwürdigen Ordinariate auf das all fällige Ersscheinen deinen dieses Minoritenfraters, wenn auch inzwischen bereits der für diese Sammlungen bewilligte Zeitraum verstrichen ist, mit dem Beisügen ausmerksam gemacht, daß demselben im Falle seines Erscheines die ihu zur Vornahme der Sammlungen austoristrende Urkunde jedenfalls abzunehmen, und nach Umständen gegen ihn die weitere entsprechende Umtshandlung einzuleiten ist."

Tarnoviæ 18. Maji 1864.

L. 1692.

Consignatio Capitalium ac prænotatio censuum perceptionis conservanda ac intertenenda. &c.

Ex occasione plurium casuum funestorum præprimis post obitum nonnullorum Presbyterorum aut exorta de rita censuum exsolutione et ad quale tempus. lite.. Consistorium hujas Notificatione de 9. Feb. 1828 N. $\frac{28.9}{17.8}$ ediderat Provocationem ad Ven. Clerum Curatum pro confectione Consignationis Capitalium Ecclesiæ penes privatos elocatorum juxta formular adjectum, nec non pro sedula censuum exinde perceptionis.. adnotatione.. item pro faciendis gressibus ad debitores, scriptotenus atq. demum ad C. R. Instantiam competentem... casu renitentiæ. Eadem cura Notific. IV. A. 1833 N. 2262. ac serius... commendata fuerat. Insuper Perillustr. Decani Notif. d. 11. Nov. 1833 N. $\frac{27.67}{2.2.9.8}$ &. &. obstringebantur ad strictam earum revisionem &c.

His non obstantibus sæpe accidunt casus, ut defectus Consignationis ejusmodi detegatur, quando recte ad fulciendum processum quoad restantes quæst. census e tempore hujus alteriusve Antecessaris.. notitia exigitur officiosa super intergressa solutione. Si causa ob defectum prænotationis demandatæ &c. cadit, et Capitale pro Ecclesia expungitur, nonne responsabilitas Curato et Decano respectivo imposita trahit post se indemnisationem Capitalis.. cui nefors Missæ aliæque inhæreant obligationes?!

Iteru m atque iterum conscientiam oneramus respectivorum, ut Consignationem toties

demandatam et inculcatam tantopereque necessariam... interteneant; completam jam inter Ecclesiæ documenta conservent, sub Visitatione Decanali et Episcopali pro revisione producant, census a Privatis quotannis exigant, casu dilationis urgeant aut ad C. R. Instantias gressus officiosos instituant. Qui hanc regulam secuti fuerint, pax super illos. Gal. VI. 16.

Tarnoviæ 30. Maji 1864.

L. 1641.

Adursio quoad celerem expeditionem quorumdam restantium negotiorum.

Nonnulli P. T. Decani restant cum relationibus variis, quarum eliberatio per Currendas erat demandata.

- A) Intuitu personarum quærendarum: Obrad Evæ relate ad Cur. 12 et 17 ex a. 1861. ac Cur. I. ex a. 1862. Drag Salomeæ relate ad Cur. 13 ex a. 1862. Opocka Mariannæ relate ad Cur. 13 ex a. 1862. Turek Salomeæ relate ad Cur. 16 ex a. 1863. Krakowska Mariannæ relate ad Cur. 18 ex a. 1860 et 1863. Szczerba Valentini relate ad Cur. I ex a. 1864. Marcoin Conradi relate ad Cur. 2 ex a. 1864.
- B) Intuitu pecuniarum. Currendæ scholari VIII ex a. 1863 N. 1653 annexa erant quædam exemplaria opusculi Dr. Chełmecki sub titulo: "O sposobie czytania"; Currendæ IX ex anno 1863 aunexa erat I. imago B. Virginis Mariæ immaculate conceptæ in favorem Sororum Providentiæ Leopoli; Currendæ XII ex a. 1863 annexum erat unum exemplar perutilis operis Dr. Hayzman sub titulo: "Najnowsze prawa"

Denique communicata erant cuilibet Officio decanali exemplaria Concionum sic dictarum possionalium.

Qui Perillustres Decani cum relationibus superius specificatis hucusque restant, tenore præsentium provocantur, quatenus absque novis adursionibus, desuper ad Consistorium referant.

Penes hanc occasionem pro futura strictissima directione notificamus, ut Perillustria Officia decanalia superius memorata, sicuti etiam alia subsecutura negotia, semper seorsiva pro quolibet negotio relatione eliberare non graventur.

E. C. E. T. 23. Maji 1864.

1622.

Doniesienie na Rece nasze o chłopcach ciemnych od 10 do 15 lat w przeciągu Czerw. b. r. poleca się.

Otrzymaliśmy Odezwę od Sz. Dyrekcyi Zakładu dla ciemnych we Lwowie pod dniem 13. Maja r. b. L. 11. w téj sprawie, która tak opiewa:

"Istniejący od lat trzynastu we Lwowie Zakład dla ciemnych, nie zawsze mieści w sobie taką liczbę wychowańców, jakaby w nim bezpłatnie utrzymaną być mogła.

Niewiadomość lub nieporadność rodziców i opiekunów są najczęściej przyczyną, że

zgłoszenia o przyjęcie do Zakładu bywają nie liczne, niekiedy zaś naganna chęć wyzyskiwania publicznego miłosierdzia, które ciemnym na odpustach i jarmarkach publiczne drogi zalegającym, chętnie i obficie jałmużny użyczać zwykło, wstrzymuje rodziców i opiekunów zwłaszcza ze stanu wieśniaczego od korzystania z nastręczającej się możności umieszczenia swych ciemnych chłopców w Zakładzie, w którymby religijnie, moralnie a nawet i umysłowo wykształcić się, a nadto odebrawszy także naukę robót ręcznych i rzemieślniczych, na przyzwoite utrzymanie potem sami sobie zapracować mogli.

Gdy ogłaszanie konkursów na opróżnione w Zakładzie miejsca okazało się niewystarczającém, Dyrekcya chcąc tym, których szlachetny fundator szczególnie miał na względzie, to jest niezamożnym ułatwić sposobność korzystania z jego dobroczynnych zamiarów, już powtórnie a mianowicie 5. Października 1850 L. 76 i 28 Czerwca 1853 L. 49 udawała się do Najprzewielebniejszego Konsystorza z prośbą o łaskawą pomoc i pośrednictwo Duchowieństwa, gdy atoli i tą drogą nieosiągnięto pomyślniejszych rezultatów, niepozostaje Dyrekcyi nic innego, jak saméj wywiadywać się o chłopcach kalectwem ślepoty dotkniętych, aby pojedynczo i szczegółowo mogła zachęcić ich rodziców i opiekunów do korzystania z tak znakomitego dobrodziejstwa.

Środek ten choć więcej skuteczności obiecujący nie da się jednak przeprowadzić bez łaskawego współudziału właściwych księży Plebanów, którzy sami tylko mają dokładną wiadomość o ciemnych w obrębie swych parafii znajdujących się, a wskazaniem Dyrekcyi zdólnych kandydatów nie tylko znacznie ułatwiliby jej zadanie, ale też prawdziwą przysługę wyrządziliby ubogim ciemnym.

Tym celem przeto Dyrekcya ośmiela się prosić uprzejmie Najprzewielebniejszy Konsystorz o zawezwanie Szanownego Duchowieństwa, aby ci księża Plebani, w których parafii znajdują się ciemni chłopcy, posiadający własności poniżej wyszczególnione, raczyli uwiadomić Dyrekcyą o ich imieniu i nazwisku, wieku i miejscu zamieszkania, a w danym razie światłą swą radą i wydaniem potrzebnych dokumentów jako to: metryki chrztu i świadectwa ubostwa zechcieli ułatwić przyjęcie takowego kandydata do Zakładu.

Dokumentem fundacyi następujące własności są przepisane: 1) Ślepota nie do wyleczenia. 2) Wiek niemniej jak 10 a nie więcej jak 15 lat. 3) Ubostwo. 4) Religia katolicka. 5) Kandydat ma być rodem z Galicyi lub Bukowiny, i 6) prócz kalectwa ślepoty zupełnie zdrowym, a oraz 7) mieć ospę szczepioną, lub wykazać się, że przebył ospę naturalną.

Na podstawie szczegółowych od Wielebnych księży Plebanów spodziewanych doniesień, będzie mogła Dyrekcya zasięgać bliższych informacyi o kandydatach, w miarę możności umieszczać ich w Zakładzie.

W końcu dodaje się jeszcze uwaga, że tylko chłopcy przyjmowani być mogą, dla

pomieszczenia bowiem dziewcząt, dotąd Dyrekcya niebyła w stanie poczynić odpowiednich urządzeń.

Od Dyrekcyi galicyjskiego zakładu dla ciemnych."

Uprzejmość wezwania i ważność sprawy będzie bodźcem dostatecznym do wywiadywania się o takich nieszczęśliwych i przedłożenia sprawozdania na ręce Nasze... z każdego Dekanatu... w miesiącu Czerwcur. b. Tarnów 29. Maja 1864.

L. 1643.

Consotiatio S. Bonifacii 10 exemplaria operis periodici: Bonifacius Blatt N. 2. et 3. imittit.

Quoniam exemplaria hæc varias Consotiationis hujus in Germania progressus exhibent, gratum erit P. T. Contribuentibus eleemosynam rescire de eis—idcirco ad 20 Decanatus, qui obulos in rem hujus Instituti piissimi conferunt, per unum ./· relate ad N. C. 548 in Cur. III. a. c. emittimus, excitaturi nlteriorem hujuscemodi zelum...

Tarnoviæ 30. Maji 1864.

N. 573, 586, 631, 677, 734, 831.+833, 948, 1032, 1082, 1107.+1111.

III. Wykaz składek na cele pobożne,

Ciag dalszy do kur. IV.

- 1) Z Biały na Missye w Ameryce, Afryce, w Palestynie, w Turcyi i ś. Dzieciństwa Jezu po 2 złr. razem 10 złr.
- II) z Dek. Żywiec. na Oświęcim 20 złr. mianowicie z Cięciny, Rajczy, Szczyrku i Wilkowic po 1 złr. z Łodygowic i Żywca po 2 złr. 50 kr. z Rychwałdu 3 złr. 5 kr. a z Lipowy 7złr. 5 kr.
- III) Z Parafii Tarnow. 79 złr. 20 kr. w któréj sumie znajduje się kwota 48 złr. 80 kr. na Missye, 5 złr. 20 kr. na pogorzelców dodatkowo, a to na Wiśnicz i Brzesko po 1 złr. 10 kr. a na Oświęcim 3 złr. 20 kr. od Duchowieństwa a reszta 25 złr. od Parafian na Missye, które to kwoty 48 złr. 80 kr. i 25 złr. na Missye podzielone zostały po 14 złr. 76 kr. na Amerykańskie, Afrykańskie, Jerozolimskie, Wschodu, i na ś. Dzieciństwo Jezu.
- IV) Z Dek. Pilżnien. 14 zdr. 90 kr. na Missye w Ameryce; 14 zdr. 70 kr. na owe w Afryce, a 14 zdr. 10 kr. naJerozolim. na które z Pilzna, Łęk, Lubczy, Szynwaddu, i Lisiejgóry po 3 zdr. od X. Zięciowskiego Wik. w Pilż. z Jastrzębi i X. Mac. Figwera Wik. Straszęcina po 90 kr. od JX. Plebana Straszęcińskiego i X. Skobla Wik. Skrzyszów po 1 zdr. z Zwiernika, Zalasowy. Skrzyszowa, Pogorskiej Woli, od XX. Lepiarza i Łazarskiego jako Wik. Lisiagór. po 1 zdr. 50 kr. na końcu z Łękawicy 15 zdr.

- V) Z Dek. Dobczyc. 57 złr. 40 kr. na rzecz ś. Dzieciństwa Jezu, a to z Tarnawy i Wiśniowy po 1 złr. z Drogini, Gruszowa i Łapanowa po 2 złr. z Dziekanowic 4 złr. 40½ kr. z Raciechowic 5 złr. 10 kr. z Trzemeśni 5 złr. 24 kr. z Sieprawia 7 złr. 79½ kr. z Dobczyc 12 złr. 61 kr. z Zakjiczyna 14 złr. 25 kr.
- VI) Z Dek. Bocheń. A) na pogorzelców wsi Hurko 2 złr. 80 kr. jako to: od XX. PP. Marolda, Górki i Ondraszka po 50 kr. od XX. PP. Dybczaka, Danka i Wałęgi po 20 kr. od X. Przybyły 25 kr. od ś. p. JX. Mroczkiewicza 55 kr. B) Na Stowarzyszenie ś. Bonifacego 4 złr. 30 kr. od JXP. Marolda i Mroczkiewicza po 1 złr. od JXX. Dybczaka i Danka po 20 kr. od JXP. Wałęgi 25 kr. od JX. Przybyły 30 kr. a od JXP. Migdała 35 kr.
- VII) Z Dek. Brzeskiego na Stowarzyszenie Ś. Bonifacego 2 złr. 30 kr. od JXX. Dekanalnych po 10, 15, 25 i 50 kr.
- VIII) Z Dek. Pilżnin. na ś. Dzieciństwo Jezu i na Stowarzyszenie ś. Bonifacego po 8 złr. 10 kr. a to od XX. Wikaryuszów w Pilżnie, Pogorskiej Woli, w Lisiejgórze od 2 wyżej wspomnionych i w Straszęcinie tudzież od JXXPP. w Zwierniku, Zalasowej i Straszęcinie po 25 kr. od JXP. w Jastrząbki 30 kr. od JXXPP. w Lubczy, Łękawicy i Skrzyszowie po 50 kr. od JXXPP. w Pilżnie, Łękach, Szynwałdzie i Lisiejgórze po 1 złr. na każdą Missyą.
- IX) Z Dek. Wielickiego 22 złr. 20 kr. na 4 Missye w Ameryce, Afryce, Palestynie, w Chinach na ś. Dzieciństwo Jezu po 5 złr. 55 kr. na co wpłynęło z Podgórza 11 złr. z Niepołomic 2 złr. 50 kr. z Zabierzowa 1 złr. z Bieżanowa i Wróblowic po 1 złr. 20 kr. z Gdowa 1 złr. 25 kr. od reszty Dobrodziejów po 25, 30, 50, 55, 60, 80 kr.
- X) Z Dek. Bocheń. A) na ś. Dzieciństwo Jezu 7 ztr. od JXXPP. w Krzyżanowicach, Rzezawie, Trzciany i Chełmu po 1 ztr. z Pogwizdowa 70 kr. Rzegociny 60 kr. z Brzeźnicy 55 kr. z Królowki 50 ztr. z Lapczycy 20 kr. od X. Przybyty 40 kr. B) na pogorzelców Jelny 4 ztr. od 10 XX. Kondekanalnych po 20, 30, 40, 50, 65 i 95 kr.
- O Wy wszyscy, którzy datkami roszerzacie Królestwo Boże na téj ziemi, miejcie otwarte podwoje do Królestwa wieczno trwałego, niebieskiego!

Tarnów 7. kwietnia 1864.

Mutationes inter Ven. Clerum a I Martii usque ad ultimam Aprilis 1864.

1. Martii. 1864. N. 731. R. Roman. Wiesiołowski coop. Cerekiev. constituitur Admin. in Krzywaczka vacans per reductionem ad statum deficientium A. R. Adalberti Rutkowski.

12 dtto N. 909. R. Franc Karakulski coop. Bialensis transfertur qua talis ad Radziechowy.

10 3r H 37 000 7 0 1 1 m	1 - 1 - 1
12 Martii a. c.N. 909. R. Georgius Dyczek Coop. in Radziechow. ad Biała.	
23 dtto N. 1013, R. Stanisl. Mizerski Præfectus Semin	arii institutus pro Borowa.
dtto R. Stanisl. Gancarz Admin. in Boro	wa transfertur qua coop.
ad Czermin.	
dtto N. 1014. R. Mathias Figwer coop. Straszecin.	ad Lisiagóra.
dtto R. Laur. Łazarski e Lisiagóra ad S	traszęcin.
30 dtto N. 1041: R. Michael. Harbut coop. in Milówka	qua talis ad Starawieś.
20 Aprilis 1864 N. 1305. A. R. Marcellus Krzeczowski paroch	nus in Pstragowa institutus
pro Międzybrodzie ad Lipnik.	AN THE Molayth ATTE ho
dtto R. Casimirus Lepiarz coop. Lisiagór. c	constitutus Admin. in Pstra-
gowa.	Observational TXL
dtto R. Andreas Kulig Admin. in Międzybr	odzie transfertur qua coon.
ad Żywiec	
21 dtto N. 1311. R. Adalbertus Guzik coop. in Chełm	constitutus Admin ihidam
Transfer March 19 Comment of the Com	
post obitum p. m. Stan. Mroczkiewicz D	ecani Bochniensis parochi
Chedmensis.	
26 dtto N. 1354 R. Georgius Glatz coop. in Rzegocina	factus Adm. ibidem post
mortem parochi p. m. Gaspari Górka.	
dtto N. 1356. R. Jacobus Matura coop. Żywiecensis	transfertur ad Cerekiew.
29 dtto N. 1377. R. Michael Szott Catecheta scholarum	normalium et subrealium
in Wadowice institutus pro Krościenko.	
dtto R. Jacobus Przybyś Admin in Krości	enko transfertur qua coop.

Josephus Alojsius,

ad Mszana.

Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 31. Majl 1864.

JOANNES FIGWER, Cancellarius prov.